Memo

Gemeente Landsmeer

Aan:	burgemeester Bijl, burgemeester Heerschop, wethouder Elfferich en burgemeester De Lange
Van:	Denise Hos (adviseur bestuurs- en regio Landsmeer)
Kopie:	Marjolijn Kramer (projectleider fusie Beemster-Purmerend)
Datum:	1 juli 2021
Onderwerp:	Verslag oriënterend gesprek (10 juni 2021) over (on)mogelijkheden van een bestuurlijke fusie tussen Purmerend/Beemster en Landsmeer, ten behoeve van terugkoppeling gemeenteraad Landsmeer

Verslag

De heer Bijl opent het gesprek en heet ieder van harte welkom. Na een korte kennismakingsronde licht mevrouw Elfferich de reden van het gesprek toe. Landsmeer heeft in 2019 een besluit genomen om een bestuurlijke fusie na te streven met de groenlandelijke gemeenten: Waterland en zo mogelijk ook Wormerland en Oostzaan. Waterland heeft voor zelfstandigheid gekozen. Wormerland en Oostzaan zijn onlangs gestart met een eigen oriëntatie op de toekomst. De samenwerking binnen OVER-gemeenten staat onder grote druk.

Landsmeer wil liever niet langer wachten. De noodzaak voor een bestuurlijke fusie neemt steeds verder toe en de ambtelijke organisatie is kwetsbaar. De visie van de raad van Landsmeer richt zich op dit moment nog steeds op een fusie met voornoemde gemeenten, maar heeft het college wel gevraagd om een oriënterend gesprek te voeren met de twee grote buurgemeenten Purmerend/Beemster en Amsterdam, om de (on)mogelijkheden van een bestuurlijke fusie te bespreken. Op deze wijze wil de raad van Landsmeer het volledige palet aan (on)mogelijkheden bezien.

De heer Bijl geeft aan dat er eerder gesprekken zijn gevoerd op verzoek van Landsmeer. Zo hebben zowel Beemster als Purmerend op uitnodiging van Landsmeer in 2013 een ‘pitch’ gegeven en in 2017 gereageerd op het rapport van ‘Seinstra - van de Laar’. De reactie destijds van Landsmeer op beide is door Purmerend niet als heel hoffelijk ervaren.

De heer Bijl geeft aan dat Purmerend het grote belang onderschrijft van het behoud van een ‘groene long’. Een evenwichtige groene long in de regio in het noorden en zuiden, met Purmerend er tussenin, zou een goede optie kunnen zijn.

Vanaf 2014 is er een ambtelijke samenwerking tussen Purmerend en Beemster. De heer Bijl geeft aan dat een ambtelijke samenwerking een ingewikkelde constructie is. Purmerend zal geen ambtelijke fusie meer aangaan, zonder een duidelijke stip op de horizon van een bestuurlijke fusie.

De heer Bijl en mevrouw Heerschop vertellen over het succesvolle fusietraject Purmerend-Beemster, ondanks dat er best verschillen waren in (bestuurs)cultuur. Beide gemeenten hebben vol overtuiging gekozen om samen verder te gaan. Er is heel veel geïnvesteerd in de samenwerking. Beide colleges en raden werken heel goed samen. Wel is gekozen voor een lichte fusievariant. De fusie loopt goed en op schema.

De heer Bijl geeft aan dat een fusie met Landsmeer niet als vanzelfsprekend wordt gezien, onder meer gevoed door het verleden. Een fusie kan tot stand komen, maar alleen als het echt van twee kanten komt. Het gevoel in de raden moet er zijn: we doen het omdat we dit willen en niet omdat het moet.
Mevrouw Heerschop en de heer Bijl benadrukken dat een fusie harmonieus moet gaan en het een intrinsieke keus moet zijn. Er mag best (stevig) gediscussieerd worden, maar wel met respect voor elkaar. In het fusieproces van Beemster en Purmerend zijn de raden steeds meegenomen in het hele fusietraject. Bij iedere stap die gezet werd. Dit zijn belangrijke voorwaarden.

De heer De Lange en mevrouw Elfferich onderschrijven het belang van harmonie en goede verstandhoudingen in fusietrajecten. Debatteren met respect voor elkaar en de verschillende belangen.

Mevrouw Elfferich vraagt welke voor- en nadelen worden gezien van een fusie met Landsmeer. De heer Bijl reageert dat een fusie van belang is voor het behoud van de regio. En er ontstaat een nog sterkere gemeente, met een mooie stad en een rijk buitengebied. Het landelijke gebied van Landsmeer (en Beemster) moet gekoesterd worden. Purmerend onderkent dat er geen mogelijkheid is om daar te bouwen. Het is van belang om elkaar juist te versterken, de krachten te bundelen. Dat is de meerwaarde voor onze inwoners. Problemen ziet de heer Bijl niet echt wanneer een fusie werkelijk gewenst is. Purmerend is door de fusie met Beemster een complete gemeente. Een nieuwe fusie met een andere gemeente zou vooral van belang zijn voor de regio. Er wordt nu vanuit de kleine gemeenten veel geleund op de grote(re) gemeenten. Purmerend weet niet hoelang dat nog kan. Het vraagt continu balanceren en investeren in kennis van medewerkers.

Mevrouw Elfferich vraagt wat een realistisch fusie-tijdpad voor Purmerend/Beemster zou kunnen zijn. De heer Bijl en mevrouw Heerschop geven aan dat dan een snel proces wenselijk is, binnen één bestuursperiode te realiseren conform een lichte fusie. Een lang fusieproces is niet wenselijk. Op het moment dat er bestuurlijk commitment is, dan direct starten met de ambtelijke samenwerken en het samenvoegen van de ambtelijke organisatie.

Mevrouw Elfferich en de heer De Lange lichten toe dat in september de uitkomst van de oriënterende gesprekken met Purmerend en Amsterdam wordt teruggekoppeld aan de raad van Landsmeer. Uiteraard koppelen zij de uitkomst hiervan terug aan de heer Bijl en mevrouw Heerschop.

Mevrouw Elfferich en de heer De Lange spreken hun dank uit voor de hartelijke ontvangst en het zeer plezierige en transparante gesprek. De heer Bijl en mevrouw Heerschop beamen het prettige en open gesprek en wensen Landsmeer veel succes met het proces.